

KAINA:

Metams 4 rb., pusmečiui 2 rb. 10 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 10 kap.
1 mėnesiui 35 kap.

Skyrium numeris 5 kap

M. II.

Lietuvių Balsas

Sausio 1 d. 1916 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29, Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš tekstą 60 kap., po teksto 30 kap., Darbo ieškantiems: eilė 10 kap.

Giminių ieškantiems eilė po teksto 10 kap.

№ I (30).

M. YČO MERG, GIMNAZIJA VORONEŽE.

Vietų dar yra visose klasėse.

Kandidatės, nesimokiusios ligšiol gimnazijose, tur laikyti egzaminus visus; kurios mokėsi gimnazijose ligi galo anų mokslo metų — tikrai iš kurso praėjusiojo pusmečio.

Egzaminams skiriama laikas nuo sausio 7 d.

Prašymai reikia paduoti iš anksto, adresuojant: Председателю пед. совета женской гимназии М. М. Ичава, г. Воронежъ губ., Халютинская 15.

Liet. Komiteto (Спаро-Московская 19) bendrabučiuose duodama pirmenybė buvusioms gimnazistėms. 3

Jau metas užsisakyti „Lietuvių Balsa“

ateinantiems 1916 metams.

„Liet. Balsas“ eina 2 kartu per savaitę. Kaina: metams 5 rb.; pusmečiui 2 rb. 60 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap., 1 mėnesiui 45 kap.

Jau išspausdinta

atskira knygele

ir galima pirkties

„Lietuvių Balso“

leidinys:

„Motinos Beieskant“.

Graži apysaka, ypač gera dovana Kalėdoms jaunuomenei pasiskaityti. Parašyta garsaus italų rašytojo Edmundo de Amicis, iš italų kalbos versta prof. A. Valdemaro. Kaina 15 kap. Komisijonieriams nuleidžiama 30%.

Nuo „Lietuvių Balso“ Administracijos.

Dei G.G. „Lietuvių Balso“ skaitytojų patogumo, prenumeratą šiemis ir ateinantiems (1916) metams, be „Lietuvių Balso“ Administracijos, priima dar šie žmonės:

1. Orentavičius — nuo 7 lig 9 val. vak. Петроград, стр., Б. Спаская ул., № 11/13, кв. 34;
2. Tamošauskis — nuo 6 lig 9 val. vak. За Нарвской заст., Перепрофский просп., № 43;
3. Mokytoja S. Arlauskytė. Гавань, Веселая, № 19, кв. 7. Lietuvių mokykla;
4. Kun. T. Matulionis. За Певской заставой. Б. Щемилорка, № 44.

!!!Lietuvių pabėgėlių dėmė!!!

Naujoje „VILIJOS“ fabrikoje (Smolenskas, Vitebsko plentas № 132)

tuojaus gaus darbo: geri tekoriai, šaltkalviai, kalviai, katiliai, dalidės ir račiai. Reikalingi taip-pat: tepliorius, autogenišku būdu metalų virintojas ir vario ir špižio liejikas,

gerai moka savo amatą.

(Iš liejiko reikalaujama mokėti visų liejyklos darbų, išskyrus modelių darymą).

ISAVIŠKIAI SPIESKITĖS KUOPON!

Pabėgėlių rašomasis ir žinių teikiamasis Biuras

prie Centralinio Lietuvių Komiteto del karo nukentėjusiems šelpti

pradėjo darbuotis nuo rugp. 25 d.

Biuras rašo visus lietuvių, išsiblaškiusius po Rusiją, renka žinias apie jų padėjimą, padeda susisiekti kitiems giminiams, pažįstamiems ir kaimynams; teikia visokių pabėgėliams reikalingų žinių ir duoda žodžių ir raštų teisės ir kitokių patarimų.

Biuro adresas: Petrograd, Baskov per. 29, b. 2; tel. 652—02.

Tramvajai vaikščioja šie: №№ 4, 6, 16, 17.

Biuro vedėjas advok. Kazys Šalkauskis.

BUHALTERIS.

Gera mokas fabrikos buhalteriją vesti, kviečiamas į saviškių stambiają pramonės įstaigą. Kreipties tuojaus „Liet. Balso“ Redakcijon.

JONAS PIKAS ir ONA PLEPYTE iš Biržų spaustuves tepraneša savo adresus Centraliniam Komitetui. 2

KUN. A. ŠERNAS tepraneša dažniau Centraliniam Komitetui, kur ir kada siųsti laiška. 2

„Liet. Balso“ Administracijos PRANEŠIMAS

Petrapilio lietuviams.

Po Naujų Metų „Lietuvių Balso“ turės visi Petrapilio laikraščių parduotuvėtojai visose miesto dalyse. Lietuviai! jei norite žinoti apie Lietuvos ir lietuvių vargus ir reikalus, skaitykite ir platinkite „Lietuvių Balsa“. Kad G. G. Skaitytojams būtų patogiau ir nereiktų toli bėgioti, mes ir parūpinome, kad „Lietuvių Balso“ galima būtų gauti kiekvienoje artimiausioje nuo namų gatvelėje, todėl reikalaukite „Lietuvių Balso“ iš kiekvieno laikraščių parduotuvėtojo. Atminkite, kad latvių ir lenkų laikraščių galima gauti visur. Delko? Del to, kad latviai ir lenkai jų reikalauja visur ir perka.

Petrapilis, sausio 1 d.

Jau antrus Naujus metus sutinka pasaulis su didžiausiu karu. Jau antri metai kaip Europa nardosi kraujose. Milijonai žmonių paguldė galvas, milijonai dar laukia savo eilios. Nuo Senos, Dunojaus, Nemuno ir Vislos krantų kyla dangun keršto šauksmas už nekaltai pralietą kraują. Tėvai verkia savo sūnų, vaikai savo tėvelių, pačios be laiko atskirtų vyrų. Tartum nelabasis paleistas nuo rėžio, siaučia šėlsta po pasaulį. Kur jo koja stos, ten mirtis ir vargas lieka, asarų upės ir prakeikimas iš mirštančiųjų lūpų.

Pažvelgi atgal ir stebiesi. Baugu darosi del visos žmonijos, del civilizacijos, del visos kultūros. Kas bus? Kaip toli eis žmonija savo žiaurume, dar nesimato galo. Kiek iškentė ir kiek kenčia žmogus nuo žmogaus — tikrai vėliau gal suprasime, kada istorija aprašys tuos visus mūšius, kuriuose jauni vyrai kareiviai kaip lapai krinta; kada bus numestas tamsus uždangalas nuo visų šių daiktų. Kiek ten iš vienos pusės atsidavimo, kiek pasiaukojimo ir kiek užmiršimo savęs išvysime; bet drauge su tuo pamatysime ir tai, kiek įnirtimo, kiek baurių instinktų, kiek stengimosi pasipelninti iš kitų nelaimės, kiek naudojimo kitų!

Vieni savo kraują lieja, kiti vien tik ir žiūri, kaip nuplėšus savo artimą, kaip brangiau atlypus už reika-

lingiausią daiktą, kaip tik pasinaudojus iš savo brolių asarų ir kiekvieną savo žygį gerokai paskaičius...

Tie blogi instinktai perėjo skersai ir išilgai visą plačiąją šalį. Jie susuko sau gužtas ir ten, kur tat galima buvo mažiausia jų laukti.

Mūsų Tėvynė Lietuva dar nė vieno tokių Naujų Metų nebuvo susilaukusi. Kur miestai buvo, dabar tik griuvėsiai ir pelenai beliko; laukai nudaigstyti kryžiu, o vietoje sodų ir gražių sodelių riogso nudegę nusvilę stiebai. O mūsų žmonės? Beveik visa penktoji tautos dalis išbėgusi, pasklidusi po plačiąją Rusiją, ieško sau pastogės tarp svetimųjų, gyvena ir minta iš svetimų rankų. Gi tie, kurie pasilikę savo tėvynėje, kenčia sunkų vokiečių jungą ir neša visas karo sunkenybes. Iš sunkiai gaunamų žinių matome, kad ten visoko esą stoka, kad vokiečiai nesigaili mūsų žmonių sunkiai uždirbtą, prakaitu apšlakstytą turto; varto skrynes, šluosto aruodus ir kerta mūsų girias.

Kas gi laukia mūsų Tėvynę, ką tiekia jai šie nauji meteliai?

Ar atneš jie mūsų gimtajam kraštui geresnę laimę. Ar liausis siautūsios audros, ar nustos liejėsi mūsų brolių kraujas, ar paliaus kariavusi Europa? Ar bus lemta šiais metais vėl pagrįžti išsklaidytiems Lietuvos sūnams į savo Tėvynę, ar sužibės mums skaisčiau saulutė?

Tos žinios, kurios liečia Lietuvos ateitį, nieko gera mums nesako. Lietuva vokiečių užimta turi daug priešininkų. Visi žiūri, kaip tik ją pasisavinus. Lenkai ir tie, dar tik patys tesvajodami apie savąją Lenkiją, kurios mes jiems nepavydime, jau besiruošia ir mus užgrobti.

Kaip jau „L. Balse“ rašėme, jie teikią vokiečių vyriausybei visokių raštų, išrodinėdami, kad Lietuva, bent didžioji jos dalis reikią prikergti prie busimosios Lenkijos. Girdi, Lietuva ta pati Lenkija. Jie žiūri į mus kaip į kokią Lenkijos nuosavybę, nelaiko mūsų net gyva tauta ir tik nori sunaudoti savo tikslams.

Vokiečiai, gerai numanydami, kad Lietuvos negalės prie Prūsų prikergti, bet taip-pat nenorėdami jos atgal grąžinti, jau smailina dantis ir svarsto visokius sumanymus, kaip ją geriau suvartojus saviems tikslams.

Vokiečiams, kiek teko sužinoti iš jų laikraščių, iš pat pradžių buvę trys sumanymai: 1-o. sudaryti Lietuvių karaliją, pasodinti ant jos sosto Jokymą, tretįjį Vilhelmo sūnų, surišus tą naująją valstybę su Vokietija; 2-o. prikergti Lietuvą prie Vokietijos ir duoti jai autonomiją; 3-o. prikergti prie Vokiečių ir apgyvendinti vokiečiais.

Dabar kaip tik vėl atėjo iš Kopenhagos telegramų, kurios praneša, kad Berlyne vėl esą svarstomas Lenkų likimas ir kad tai besvarstant esanti liečiama ir Lietuva.

Telegramos sako, kad svarstomi esą taip-pat trys projektai: vienu projektu, kurio autoriais esą — pats Vilhelmas, Betman Holvegas ir Delbriukas, norima Prūsams atiduoti Lomžos, Suvalkų ir Kuršo gubernijos, o

Lenkija sudaryti iš likusių lenkų gubernijų, pridėjus Vilniaus, Minsko, Gardino ir Kauno gubernijas. Lenkija busianti sujungta viena muitine su Vokiečiais. Antruoju sumanymu, kurio autoriais minima kronprincas ir Hindenburgas, Vokiečiai pasimsią Baltijos pajūrių gubernijas ir tris penktąsias Lenkijos dalis su Varšuvos miestu. Trečiuoju projektu Lenkija sujungiama su Austrija ir gauna autonomiją, tokią, kaip Chorvatai kad turi, ir Austrų karalius yra Lenkų karaliumi.

Žinoma, daug visokių žinių eina ir jomis pasitikėti sunku, bet jeigu tokių projektų yra, tai Lietuvai greisia didelis pavojus, kad ją gali sudraskyti į mažas daleles, ir lenkų norai, jų užgrobumo tendencija būtų jau beįvykstanti.

Gi ką mes galime patys padaryti, kad tai neatsitiktų? Nič nieko. Mes tik galime geisti ir geidžiam, kad mes po šio karo susivienytume į vieną kūną ir kaip vokiečių taip ir lenkų sumanytasai Lietuvos išdraskymas neįvyktų. Mes nenorime tekti vokiečiams, bet lygiai nenorime būti ir lenkų valdžioje. Mes norime, mes tikime, kad nežūrint visų vargų, nežūrint visų nelaimių, mūsų Tėvynei lemta yra susilaukti geresnės ateities, negu kad vokiečių sumanymai teikia.

Karo istorija labai greitai keičiasi. Šiandieną laimėjęs, šiandieną užėmęs didžiausius žemės plotus gali jų ilgainiui netekti. Jei kartais ir nepasiseka atgal atsiimti, tai per taikos kongresus atiduodama tai viešpatijai, kuri geriausiai mokės valdyti ir kuri duos geriausias liuosybės gvarantijas, arba iš paimitų žemių sudaroma tam tikri nepriklausomi politikos padarai, sudaromos savystovios valstybės. Todėl mes kviečiame savo brolius tautiečius nenusiminti dėl tų vokiečių pažadimų, turėti daugiau drąsos ir išvermės ir laukti, kad šie metai sumažins mūsų nelaimės. To mes iš širdies trokštame.

Ukio ir trobesių atitaisymo reikalais.

Įsisteigusi prie Centralinio Lietuvių Draugijos Komiteto Ukio ir Trobesių Atitaisymo Sekcija kviečia lietuvius technikus darbininkus pasiruošti būsimam namų statymo darban Lietuvioje.

Sunaikintų trobesių atstatymas bus pirmas ir svarbiausias kiekvieno darbas tėviškėn sugrįžus.

Atstatymo darbas bus labai didelis, įvairus ir patogus įvairiems namams sumanymams ir išradimams taikinti tiek technikos, tiek architektūros žvilgsniu.

Architektai, mechanikai, technikai mūrininkai, technikai šaltakalviai ir įvairaus technikos ir dailės meno žinovai ras plačios dirvos savo pajėgoms ir žinioms sunaudoti.

Todėl visų, kas panorės Lietuvos atstatymo reikalui padėti ir savo tėvynėje duoną pelnyti, Sekcija kviečia išanksto pranešti jai savo pilną adresą, pabrėžiant, kurios technikos šakos yra specialistai.

Be to, tikimasi, kad netrukus Sekcijai pavyks įsteigti amatų kursų Petrapilyje, kuriuose per šešius mėnesius bus išmokomi įvairūs amatininkai ir instruktoriai. Kursai bus padalyti į 4 skyrius: 1) statymo, 2) mechanikos, 3) agronomijos ir 4) elektrotechnikos.

Statymo skyriuje bus ruošiami: a) namų ir tiltų statymo instruktoriai, b) kelių grindimo instruktoriai, c) dailinės tekintojai, d) tašytojai, e) pečininkai, f) mūrininkai, taipogi betono darbų amatininkai, g) teplioriai tinkuotojai, h) stiegiai, i) plytų ir čerpių dirbimo amatininkai.

Mechanikos skyriuje bus ruošiami: a) kalviai liejikai, b) šaltakalviai tekintojai, c) ūkio mašinų monteriai, d) sildomųjų vartytojų monteriai, e) vandens ir vėjo pajėgų sunaudojimo monteriai.

Agronomijos skyrius ruoš ūkio kuopelių instruktorius.

Technikos skyriuje bus ruošiami: a) silpnosios srovės monteriai, b) stipriosios srovės monteriai.

Kursai projektuojami penkiems šimtams žmonių. Kursininkais gali būti ne tik tie, kurie nori pramokti kokio nors amato, bet ir tie jau amatininkai, kurie norėtų prasišbulinti savo amato šaka ir vėliau būti instruktoriais. Prie kursų bus bendrabutis ir vakarinės specialinių amatų pamokos tiems žmonėms, kurie negalės įstoti į nuolatinius kursų mokinius — čia ypatingai turime omenyje Petrapilio dirbtuvių darbininkus.

Kaip tikrai plačiai pavyks aprūpinti tuos kursus Sekcija dar tuo tarpu staciai negalėtų pasakyti. Išanksto vis dėlto reikalinga žinoti, kiek mūsų visuomenėje yra pajėgų, kad vyriausybė patvirtintų kursus, galima būtų tuojuos pradėti darbas ir, nesišaukiant svetimtaučių, duoti kursams savas mokytojų štatus. Todėl Sekcija gyvai šaukiasi visų diplomuotų inžinierių, technikų ir meistru padėti kursams įtaisyti. Tikimasi, kad visi tie specialistai, matydami taip didelės svarbos reikalą, neliks neatsilieję ir nepasisakę, kas kokį dalyką galėtų aiškinti tuose kursuose. Žinoma, darbas bus tinkamai atlyginamas. Pranešant savąjį adresą, reikia pažymėti savo specialinio mokslo cenzas ir maž-daug sąlygos, kuriomis sutinkama darbuotis.

A. Varnas,
Sekcijos Vedėjas.

Pastabų žiupsnelis chrestomatijų ruošimo reikale.

Vadovėlių, knygų — tai šių dienų šauksmas; kiti kitą raginame kuodaugiau jų paruošti; ši-tą ir daryti jau pradėdame. Šiuo sąbrūdžio laiku norėčiau pasidalyti su chrestomatijų autoriais keliomis savo mintimis.

Kas vaikui skaityti, — tai labai opus klausimas. ir atsakyti į jį ne visai lengva. Ne vienam gali pasirodyti, kad nieko nėra lengviau, kaip paskirti vaikui knygute, kuri suaugusiems patinka, bet gyvenimas visai atbulai rodo. Taip, iš daugel biografių matome, kad įžymesnieji žmonės, būdami vaikai, labai nemėgdavo vaikų literatūros ir kiek galėdami griebdavos skaityti suaugusiems skiriamas knygas; toliau. Ak-sakovas, Senkevičius, Tolstojus ir kiti autoriai niekuomet nemanė, kad kaikurie jų veikalai bus įtraukti į vaikų literatūrą.

Jau ir iš šių dviejų pavyzdžių matyti, kad vaikų skaitymo psichologija yra savotiška; todėl daugel užsimanė iširti ir paaiškinti ją. Tuo tikslu vieni renka visus klausimus, su kuriais vaikai kreipiasi į suaugusiuosius; kiti mėgina analizuoti vaikų skaitymą; dar kiti ieško pačių skaitytojų tipus ir, pagaliaus, kaikurie stengiasi sužinoti, kokios knygos daugiau vaikų skaitomos ir kas jiems tenai patinka... žodžiu, kiekvienas savo būdu nori atspėti tą sfinkso mislę, kas daugiau tinka vaikams skaityti.

Jei gana sunku surasti visai tinkamas vaikams skaityti knygutes, tai da sunkiau paruošti rinktinę skaitymo knygą; bematant lengva nukrypti nuo nustatytų vėžių į šalį. Taip, vargu galėsime užinteresuoti vaikus, peranksti įvesdami aprašymus, kuriuose paprastai labai maža tinkama yra jų proto ir jausmų išsiplėtojimui, ar abstrakcinius dalykus, kurių jaunučių protas negali da aprėpti. Toliau, tyčia apleidžiant viską, kas tik paliečia tamsesniasias gyvenimo puses, lengva nupiešti užburtą, be gyvenimo erškėčių vainiko karalystę: vėliau vaikas jaustis labai nelaimingu, kada gyvenimas apgautų jo įsitikėjimą. Pagaliaus, taip-pat neturėtų būti dedamos ir per daug tamsiomis spalvomis nudažytos gyvenimo pusės, nes kam

be reikalo peranksti nuliūdinti vaiką ir užtemdinti jo esybės šviesumą, tą ypatingą vaikystės ir jaunystės privatumą. Žodžiu, rinktinėje knygoje turėtų būti vienodai nušviestos visos gyvenimo pusės — reiktų duoti eilę gyvenimo vaizdėlių, kurie negalėtų įkvėpti sentimentalinio įsitikėjimo į gyvenimo gražumą, bet sykiu ir apsaugoti jį nuo nepergyventos da raudos. Tik tuomet vaikas ras savo knygoje dvasios peną, kurs pažadins gilesniusios jo žmoniškų jausmų ir nustatys tolimesnę jo išsiplėtoją.

Ne mažiau svarbu išplėtoti ir estetinius vaiko jausmus ir maž-pamažu pripratinti jį prie pamėgimo dailiosios mūsų literatūros. Tuo tikslu reikia duoti kuodaugiau ištraukų iš mūsų raštijos. Kadangi kol-kas deka negalime da pasigirti tos srities literatūros daugumu, tai gal negalėsime visai apsieiti, nesiskoline perlu iš svetimtaučių dailiosios literatūros. Bet tame nematau taip didelės bėdies, nes galima rasti daug tokių temų, kurios vienodai gerai gali tikti visoms tautoms.

Pagaliaus, galima da paminėti ir pats rašymo būdas. Kiek galima, reikia stengties palaikyti žmonių kalbos gyvumas. Visai tikrai yra prasitaręs L. Tolstojus, tas giliausias psichologas ir žymus pedagogas, kad mums inteligentams reikia mokyties kalbos gražumo pas liaudį — per daug jau esame užsikrėtę sudėtinių sakinių daugumu ir ilgumu, ir per daug protaujame svetimtautiškai. Jei laikas leisti, geriausia būtų šaukties pačių vaikų pagalbą, kad jie surinktų, kas jiems daugiau iš skaityto ar girdėto patiko ir tą viską nupasakotų savo žodžiais — ilgainiui susirinktų geras plokščiuokas visai tinkamos chrestomatijos medžiagos. Savo mokytojavimo laiku buvau mėginęs taip daryti ir visai buvau patenkintas kaikurių rašinių kalbos gyvumu; todėl nuširdžiai patarčiau visiems g. mokytojams duoti vaikams šitos rūšies rašymo darbų vietoje nuobodaus jiems perrašinėjimo iš knygos.

K. S.

Petrapilio Lietuvių Dramos Muzikos Kuopa.

Užėjus karo audrai: pirmų pirmiausia mūsų tėvynė paplūdo krauju ir ašaromis ir mūsų broliai lietuviai išsiblaškė po plačiąją Rusiją. Nemaža jų pateko ir Petrapilin. Kadangi daugumas tautiečių buvo pabėgę iš sodžių ir nemoka kitos kalbos, kaip tik lietuvių, tai jiems sutikti ir nugabenti į prieglaudą reikėjo dižuruoti stotyse ir lankyti pačias prieglaudas. Be to, Petrapilio Lietuvių Komitetui ir apskritai Petrapilio lietuvių kolonijai reikėjo dirbti dar daug ir kitokio darbo: reikėjo surasti darbo, galintiesiems darbuotis, negalintiesiems reikėjo suieškoti prieglaudos, gabenti jie iš rusų prieglaudų į lietuvių ir tt. Tad ir Petrapilio Kuopos nariai, matydami tokį didelį darbą ir reikalą, negalėjo nepadėti jo dirbti. Visi, kas kuo galėdami, stengėmės padėti, darbavomės rūpinomės pabėgėliais. Kiti mūsų darbai, pats mūsų kuopos tikslas — dailė, buvo atidėti.

Dabar, vokiečiams užėmus beveik visą Lietuvą, naujų pabėgėlių į Petrapilį mažiau beatvaziuoja, o atvaziavusieji jau yra maž-daug priglausti ir aprūpinti. Dabos sumažėjo, todėl dabar mūsų Kuopos pareiga rūpintis, kad mūsų tautiečiai, patekę į svetimo didelio miesto sukūrį, nenu-taustų, o praužus karo audrai vėl galėtų sveiki ir net sustiprėję grįžti kiekvienas į savo kampelį. Tam dalykui labai tinka ypač ši Petrapilio lietuvių organizacija — Dramos Muzikos Kuopa, kurios tikslas ir yra žadinti tautiečių susipratimą, savo nariams padėti lavintis dailė ir atliekamas liuosas nuo darbo laikas jai sunaudoti. Kuopos įstatai leidžia kelti vakarus, koncertus, taisyti pas-kaitas, referatus, gegužines ir tt. Į Kuopą gali stoti visokio luomo ir ly-

ties žmonės, neskiriant nei moksleivių, nei valdininkų, nei net kareivių; tik kareiviai turi gauti savo vyresnybės leidimą, o moksleiviai negali būti renkami į valdybą. Nario mokesnis metams 3 rb., kuris galima įmokėti ir dalimis.

Tautiečiai, kurie užjaučia šį tikslą ir visą dalyką, kviečiami apsilankyti visuotinajame Kuopos susirinkime kurs bus 1916 m. sausio 10 d. 6 val. vakarą, Baskov per. № 29, priruošiamųjų kursų salėje.

Dienos tvarka:

1. apyskaita;
2. naujų narių priėmimas;
3. 2-jų Valdybos narių rinkimas vieton išstojusių V. Brazulevičiaus ir J. Puidoko;
4. Revizijos Komisijos nario rinkimas, vieton atsisakiusio Mickevičiaus;
5. režiserius ir choro vedėjas;
6. narių sumanymai.

Bus imami narių mokesniai ir aukos.

Kuopos sekretorius.

Vincas Ruzgas.

P. Vaičiūnas.

SESUT!

Nurimk, sesut! Gana raudoti! Nušluostyk ašaras gailias... Praeis laikai žiauri, kraujuoti, Išvysim mes dienas dailias...

Linksmi mes grįšim į tėvynę. Ji po sparnu mumis priglaus Ir duos mums laimę begalinę, It aušrą rytmetį dangaus.

Kada darželyj tu ilsiesies, Nuvargus nuo darbų dienos, Svajosi tik, kaž-ko ilgiesies, Gražiai lakštutės tau dainuos...

Ateis bernelis numylėtas; Prispaus tave jis prie širdies... Dangus žvaigždutėmis nusėtas Nušvies jums kelią ateities...

14—XII—1915.

P. Vaičiūnas.

Dar vieni metai į slaptų gelmių bedugnę Nubėgo, kaip upelis sau sriaunus. Vieniems jie uždegė širdyse meilės ugnį.

Sužadino jų pajėgas jaunas; Kitiems paliko sunkų skausmą tik krūtinėj, Užgesė kibirkštį gražios vilties. Ant jų galvų plataus dangaus šviesioj mėlinėj Užniaukė jie tamsias miglas nakties...

Nerimsta širdys — klausimai mumis kankina, Kokie ateinanti meteliai bus? Mintis plėtojas; ji svajones audžia pina. Kad žus vargai ir laimė mums atbus: Nutilis žmonių žiauri kovą, dabar iniršus, Pasaulis mes šalin baises ginklus, Nauja-gadynė tad, senus laikus už-miršus, Išties mums laimės auksinius tinklus...

A. Vaičiūnas

Kalėdų naktį...

— Šalta žiemos naktis. Milijonai dangaus žvaigždėlių pasėję visą dangaus mėlynę, šviečia mirga... Tylu... Tik retkarčiais, subraška įšalusio tvora, ar sugirgžda rogės vežėjo, grįžtančio kur iš miesto krašto...

— Mėnulis, išlindęs iškilęs augščiau miesto mūrų, pasiekė apšvietę mažą langelį, kuriame gyveno ir dar nemiegojo jaunas vaikas, išvytas iš savo tėvynės!...

— Visi miesto gyventojai miega, ir niekas nedrįsta ardyti tą šventą tylą... Vienok, nevilioja tamsi naktelė jauno pabėgėlio blakstienų!...

— Toli toli, už augštų kalnų, už klonių, vandenų, tamsių miškų, vakarų šalelėje ši naktis būdavo švenčiama iškilmingai!..

— Iškilmingiausia naktis metuose, nes tą naktį gimė Viešpačių Viešpats, nešdamas su savimi naują mokslą ir meilę...

— Meilė!... ai kiek tas vienas žodis daug reiškia!... Juk mylime tėvus, brolius, seseris, mylime kaimynus, mylime širdį, kuri atrodo mums artimiausia pasaulyje... mylime tėvynę!...

— Mylėti!... reiškia iš meilės visa daryti, kas yra mylimam daiktui geriausia, išsižadant patiems savęs, užmirštant save!...

— Jaunas vaikinai mylėjo daug, taigi ši ypatingai naktis neviliojo jo pasilsėti...

— Nėra poilsio tada, kada krūtinėje dega verda širdis, blaškosi muša, rodos, nebeišsitenka krūtinėje.

— Atskirta, kas buvo mieliausia, paskendo vien atsiminimuose!...

— Dieve mano! argi galėjau tikėtis, kad šią brangią šventę sutiksiu atskirtas toli toli nuo savųjų... vienas vienintelis, kai tyrliaukio medelis!...

— Kur, jūs tėveliai, seselės, brolieliai, visi mylimieji?!...

— Gal iš visos šeimynos tik tai aš vienas šios šventės besulaukiau!...

— Gal juoda žemelė priglaudė juos...

— Ai skaudu bus gyventi pasaulyje, nes atskirtas nuo jūsų neberandu tokios širdies, kuri mane suprastų, suramintų ir tamsias dieneles nušviestų!...

— Ai sunku, sunku!...

— Mylėjau jus ir tuos namus, kuriuose pirmą kartą ištariau „mama“, mylėjau šešupę, jos tyrą, kai našlaitės ašarėlė, vandenėlį ir gražius krantus, mylėjau mėliną, kai lino žiedeliai, tyrą Lietuvą, brangios tėvynės, padangę, — visą savo brangią tėvynę, nuo kurios dabar esu atskirtas ir nežinau, ar bent mano kapelis bebus ten Lietuvos kapuose!...

— Mylėjau dar daugiau — mylėjau meilę, o su ja pamylėjau tautos meną.

— Dar daugiau mylėjau... Pamylėjau tą trobelę, kurioje pirmą kartą išgirdau žodį — „myliu“ — ir nuo tos valandos manoji meilė buvo dar karštesnė!...

— Gi šiandien, kur tat visa?!...

— Niekas nepasako, nes niekas nebeliko!...

— Negrįš praeitis, kaip kad negrįžta niekas iš tamsių kapelių...

— Tečiau, dar karščiau myliu atsiminimų sukeltus vaizdus, tikėdamas, kad vėl vaikščiosiu brangios tėvynės takeliais.

— Taip, šiandien švenčiame brangiausią šventę — šventę meilės Idealo. Jau dvidešimtas amžius, o jo mokslas tebėra tik įrankis!... Tikrosios meilės žmonėse dar nėra!...

— Ir vargsta pasaulis...

— Atsimenu,ėjova bažnyčioje Kalėdų naktį pagarbinti gimusį Kūdikelį, mūsų Išganytoją, meilės Nešėją... Visų širdys buvo pripildytos kažkokio šventumo, padėkos Tam, kuris nužengė ant žemės atgaivinti žmonių...

— Pasėti širdyse meilę!...

— Susirinkome bažnyčioje bendrai pasveikinti brangiausią Naują gimį...

— Gloria in excelsis Deo!...

— Angelai linksmai pragydo!...

— Šiandien, Betliejui didelė naujiena, — vis buvo girdėti aiškus, iš širdies išsiveržęs minios balsas-giesmė ir susiliejusi su vargonų balsais, kilo į Tvėrėją, meldžama šiai šalelei palaimos...

— Tai buvo nesenai.

— O šiemet?!

— Šiemet Kalėdų šventę švenčiame toli toli nuo tėvynės!... Ne vienas negalime pasiekti bažnytelę pagarbinti Gimusį!...

— Šiandien šioje brangiausioje šventėje atsimename praėjusias dieneles, bet ne linksmai, kaip būdavo ki-

tados; ne vienas šluostys išspausť ašarą, atsiminę, kad daug jau mylimų žmonių palaidojo. Ne Garbė augštybėse Dievui ir ramybė žemėje žmonėms geros valios — atsiklaupę prieš Jo aukurą daug daug tars skausmo suspaustas: — „Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis“!...

Maskva,
22—XII—15 m.

Zinios.

Petrapolis.

Liet. Centr. Komiteto Sekcijos. Išsiplėtojus taip „Ukio bei trobesių atitaisymo“, taip „Dvasios Reikalų“ Sekcijų darbui, Centralinis Komitetas pakvietė Sekcijos vedėją dar Kl. Skabeikų, kuris nuo šio laiko ir pasiėmė rūpintis Dvasios Reikalų Sekcija. Gi dailinink. Ad. Varnas ves „Ukio ir Trobesių Atitaisymo“ Sekcijos reikalus.

Baigė mokslus. Gruodžio 27 d. augštuosiuose Bestužovo kursuose išlaikė paskutinius egzaminus p. Jadvyga Chadakauskaitė. Baigusi augštųjų mokslų istorijos bei literatūros skyrių, ji bus istorijos mokytoja priruošiamuosiuose lietuvių kursuose prie Centr. Lietuvių Komiteto.

V. Dūmos pirmininkas pas Carą. Gruodžio 29 d. Valst. Dūmos pirmininkas M. Rodzianka važiuo į Carskoje Sielo pranešti Carui apie biudžeto komisijos darbus ir apie būsimąjį valstybės sąmatų svarstymą Val. Dūmoje. Pasikalbėjimas su Caru truko 40 minučių.

Užteks mažesnio augumo. Ministerių taryba patvirtino karo reikalų ministerio sumanymą sumažinti karo metui tinkamo kariuomenėje tarnauti augumo mastą lig 2 arš. 1 1/2 verško. Tad karo metu į kariuomenę bus imami ir tie, kurie teturės augumo tik 2 arš. 1 1/2 verško, by tik šiaipiau būtų sveiki ir stiprūs. Tas pats mastas bus taikinamas ir į pahuosuosiuosius kariuomenės. Šaukiant juos patikrinti jų sveikatos antru atveju.

Svetur.

Prancūzų parlamentas. Gruodžio 29 d. prasidėjo prancūzų parlamento sesija. Senato pirmininku išrinktas Debiustas, žemųjų rūmų pirmininku Dešanelis.

Karas Balkanuose. Sąjungininkų kariuomenės štabas Salonikuose gavo žinią, kad vokiečiai su austrais ir bulgarais vėl pradėsią karo žygius ne ilgiau buvus, kaip per šešias savaites. Pirmasis jų žygis bus į Salonikus, pasinaudojant geležinkeliais, kurie veda į tą miestą. Atenuose kalba, kad Salonikų už puolimo galima esą laukti jau artimiausiomis dienomis, nes vokiečių lakiotojai tuo pradėm sukasi po Graikų žemę.

Aigipte. Anglai skubina ir atsidėję tvirtinę Sueco perkasą. Kasdien į Aigiptą esanti vežama vis nauja kariuomenė, daugiausia iš Australijos ir Kanados. Anglai susistiprinę laukia turkų užpuolant. Ilgai, tur buti, laukti nereikės, nes turkai per Sinajaus pusiasalį jau baigia statyti geležinkelį. Beturį padirbti tik 40 kilometrų.

Anglijoje ministerių tarybos jau nutarta įvesti privalomąjį tarnavimą kariuomenėje. Ligšiol Anglijoje kareiviai buvo samdomi.

Gyvenimas Varšuvoje. Vokiečių leidžiamas Varšuvoje oficialinis laikraštis praneša, kad Varšuvoje dabar esančios tokios: mėsos svaras 90 kap., kiaulėnos 1 rb. 20 k., višta kaštuojauti nuo 2 lig 4 rb., sviesto svaras 1 rb. 90 k., taukų sv. apie 1 rb. 50 k., vienas kiaušinis 14 kap.

Karas.

Rusų fronte. Prancūzų generolas Po, nuvykęs vyriausiojo Caro Stovyklon, įteikė nuo vardo savo vyriausybės rusų generolui Aleksiejev'ui Garbės Legijono juostą pirmo laipsnio ir karės kryžių.

Rajone Čartorisko rusų kariuomenė šiomis dienomis turėjo pasisekimo prie upės Styros. Rusų kariuomenė perėjus į kairįjį krantą tos upės, vokiečiai net penkis kartus puolė juos išmušti, vienok pasisekimų neturėjo, tik palikę daug užmuštų ir sužeistų turėjo grįžti atgal į savo apkasus. Po penktos atakos rusai perėję kontrataką išmušė vokiečius iš k. Chresko, ir jį užėmė apsikase.

Kitose dalyse rytų fronto taip pat jaučiamas gyvesnis priešininkų veikimas.

Kaukazo frontas. Juodųjų jūrų pajūryje naktį gruodžio 26 d. būrys rusų žvalgų pasekmingai priėjo tiltą per upę Archovo ir jį išsprogdinęs be nuostolių sugrižo pas savuosius.

Juodosiose jūrose. Didelis turkų garlaivis bandė įvežti į Konstantinopolį anglių. Jūrininkai to laivo, pamatę besitartinčius rusų laivus, paskubo į krantą. Vienok artilerija pastarųjų jį nuskandino.

Vakarų frontas. Į rytus nuo Lambarizide belgų artilerija išvaikė du būrių priešininkų kareivių, bandžiusių apsikasti.

Šampanėje, vokiečiams išsprogdinus miną, prasidėjo smarki kova rankinėmis granatomis, kurioje vokiečiai tapo atstumti atgal į savo apkasus. Vogežuose į šiaur-vakarį nuo Münsterio smarkūs artilerijos mūšiai. Į pietus nuo Gartmansveilerkopfo po smarkių užpuolimų vokiečiams pasisekė paimt nesvarbų punktą.

Anglų fronte priešininkas paleido audringą šautuvų, kulkosvydžių ir artilerijos ugnį. Vėliau visame fronte ėjo tiktai smarkūs artilerijos mūšiai.

Italų frontas. Visame fronte ramu, tiktai Goricos apylinkėje artilerijos šaudymai.

Balkanų fronte priešininkų aeroplanai bombardavo sąjungininkų stovyklas pas Solunę; žalos padaryta labai mažai; vienas aeroplanas liko pašautas ir turėjo nusileisti.

Arti Lepenaco juodkalniečiai puolė priešininkus, po atkaklaus mūšio priešininkai liko nuveikti. Nuostoliai, kaip vienos, taip ir antros pusės dideli.

Atkaklus mūšiai eina tarp Rozai-Berano, kame priešininkui pasisekė paimt m. Uriją. Austrų ėjimas pirmyn tarp Ipeko — Rugovo sulai-kytas.

Jūrose. Anglų šarvuotais „King Edward VII“ užplaukė ant minos ir nuskendo. Žmonės visi išsigelbėjo.

Evakuacija Galipolės pus-salio. Anglų generolas Monro praneša, evakuacija Galipolės pus-salio užbaigta. Visos armotos ir gaubicos išvežtos, išskyrus 17 armotų, kurios prieš palikimą liko sugadintos. Anglų nuostoliai maži; prancūzai suvis netur nuostolių.

PRANEŠIMAS.

Petr. Lietuvos Mažturčių Draugijos vaikų eglaitės.

Petrapolis Lietuvos Mažturčių Draugija ir šiemet, kaip ir kitais metais, taiso lietuvių vaikams eglaites daugiausia darbininkų gyvenamuose rajonuose: Vosylius Saloje Baltijos dirbtuvių apylinkėse ir už Narvos Vartų Putilovo dirbtuvių apylin-kėse.

Pirmoji eglaitė Baltijos dirbtuvių apylinkėse bus per Naujus Metus Kalnų Instituto salėje (Vos. Sala, 21 linijje № 2, įėjus iš 21 linijos). Pradžią lygiai 4 val. dien. Važiuoti tramvajus № 5. Bilietų vaikų gali gauti pas

Mažt. Dr.-jos mokyklos mokytoją (Veselną 19, b. 7).

Antroji eglaitė bus sausio 2 dieną šeštadienį Putilovo dirbtuvių apylinkėse (Narv. Vart., Užakovskaja Ziemskaja škola, Peterhofskoje šosse 54). Pradžią lygiai 2 val. d. Bilietų galima gauti: Peterhofskaja ul. № 1.

Pritariant geram darbui Kalnų Instituto direktoriui ir Petrapičio apskrities žemietybei salės gauta dykai.

Jaunuomenę, pasižadėjusią per eglaites žiūrėti tvarkos, ir visus, kurie nori padėti, Liet. Mažt. Draugijos valdyba kviečia ateiti į eglaičių taisomąsias vietas bent 1 val. pirmiau prieš prasidedant pačiam pasilinksmini-mui.

Knygų reikalaujančiųjų žiniai.

Gauname daug laišku su reikalavimais vadovėlių mokykloms ir taip jau knygų pasiskaityti. Nesuspėdami atsakyti į kiekvieną laišką, laikome reikalingu pranešti per šią laikraštį, kad kiek galėdami stengiamės aprūpinti visus, nors yra didžiausia reikalingų knygų stoka. Todėl, jei kieno reikalavimai negalima atlikti, prašome visų ant mūsų nerūgėti. Tikimės, kad netrukus pasiseks mums pradėti reikalingiausių knygų spauzdinimą.

Dvasios Reikalų Sekcija.

Kame galima gauti žinių apie tarnaujančius kariuomenėje?

1. Apie užmuštuosius ir nežinia kur dingusiuosius galima sužinoti: Петроградъ, Караванная, № 1 Особое дѣлопроизводство Главнаго Штаба.

2. Apie sužeitusiuosius: Петроградъ, Баскова ул. № 12, Справочный Отдѣлъ при Главномъ Управленіи Краснаго Креста.

3. Apie pakliuvusiuosius į nelaisvę: Петроградъ, Инженерная № 9, Центральное Справочное Бюро о военно-плѣнныхъ при Главномъ Управленіи Росс. Общества Краснаго Креста.

Į lietuvių mokytojus ir lietuvių visuomenę.

„Lietuvių Balso“ Redakcija, prašoma, noromis sutinka patarpininkauti, priimti ir palaikyti žaislų aprašymus ir atiduoti darbo sumanytojams; tad ji ir kreipiasi į lietuvių mokytojus ir apskritai į lietuvių visuomenę, prašydama siųsti jai (Petrograd, Baskov per. 29) smulkiai aprašius visus Lietuvoje matytus žaidimus ir pramonėles, kaip vaikų taip ir jaunuomenės.

Rašyti prašoma ta tarpe, kur žaidimas matytas. Taip pat reikalinga pažymėti, kieno, kame, kokiame Lietuvos kampelyje užrašyta.

Visiems padėjusiems šį reikalingą darbą atlikti, sumanytojai išanksto taria ačiū.

Siunčiant tuo reikalu raštus „Lietuvių Balso“ Redakcija prašo patogumui pažymėti, kam raštas skiriamas, parašant ant voko ar banderolės žodį „žaislai“.

Del susirašinėjimo su užimtaja Lietuva.

Gaudami iš daugelio žmonių laišku ir klausimų, kaip nurašyti laiškas ar nusiųsti šiaip kokia žinėlė į Lietuvą pasilikusiems ten giminėms ir pažįstamiems, be to, kas jau „Lietuvių Balso“ buvo rašyta tuo klausimu, galime pranešti, kad Vokiečių vyriausybė netrukus jau tikrai įleisianti į Lietuvą per Liet. Centralinį Komitetą siunčiamus laiškus. Tokių žinių esame gavę iš Liet. Centralinio Komiteto atstovo Stokholme Jono Aukštuolio. Tad laišškai jau galima drąsiai rašyti ir siųsti Centralin am Lietuvių Komitetui nukentėjusiems del karo šelpti (adresas Петроградъ, Басковъ пер. № 29). Rašant reikia įdėti į laiško vidų 3 markes po 10 kap., viršui laiško reikia parašyti adresą to žmogaus, kuriam siunčia-

